

tipsko se ta smreka značilno loči od smreke, ki se je sadila kasneje s sadikami, vzgojenimi v kočevski drevnici.

O avtohtoni smreki se je na Kočevskem že zelo zgodaj pisalo. Kot primer navajam prvi povojni gozdnogospodarski načrt za gospodarsko enoto Grčarice, ki navaja podatke o smreki zelo obširno za predel na Veliki gori, kjer se svet dvigne na 1100 m in več. Vmes sta navedena tudi oddelka 38 in 39 – takrat še ohranjena kot pragozd, zato se je urejevalec gotovo zavedal, da gre za avtohtono smreko, vendar se mu ni zdelo to nič posebnega. Smreko so opazovali gozdarji tudi v Rajhenavskem pragozdu, kjer je postala posebnost šele pozneje. Na avtohtono smreko so pozneje opozarjali še mnogokje. Na Kočevskem je obveljalo mnenje, da se avtohtona smreka nahaja na višinah nad 1000 m, kjer je posamič primešana v gozdovih jelke-bukve. Jelki in bukvi je konkurenčna le v zelo skalovitih gozdnih fitocenozah.

Sadnje v jelovo-bukovih gozdovih so že pred leti zahtevale primerno provenienco semena in sadik. Po seme smo se napotili med naravne smreke na Turnu (Velika gora) in na Medvedjaku (GE Draga). Dobili smo uradno dovoljenje za nabiranje semena na teh lokacijah.

Glede habitusa je znano med gozdarji na Kočevskem, da ima avtohtona smreka zelo polnolesno deblo, tanke veje in ozko krošnjo. Ni je težko ločiti od vnešene smreke, tudi one iz Češke ne. Za tip smreke, ki jo dr. Accetto navaja kot značilen primer samonikle smreke na Kočevskem, smo doslej pri nas menili, da je to redki fenotip, v bistvu že modifikacija. To utemeljujemo z zelo veliko redkostjo tega tipa smreke, saj poznam iz doslej dostopne Kočevske (brez Gotenice in Kočevske Reke) smreke te oblike le v Kelnu in na pobočju med vasema Draga in Podpreska. Tam, kjer je avtohtone smreke razmeroma veliko, je ni najti, niti je ni v koliševkah. Zadnja leta se je avtohtona smreka na Kočevskem intenzivno raziskovala predvsem po zaslugi dr. Accetta, saj so postali dostopni najbolj neproučeni in visoko ležeči Kočevski gozdovi.

Raziskovanja smreke naj imajo tudi aplikativen pomen, še posebno zaradi hiranja in nepomlajevanja jelke. Posebno pa lahko razpravljamo o tem, ali je bolj škodljivo saditi smreko neznane proveniencie v skladu s predpisi, ali pa vzgajati sadike in smreke domačega izvora in jih uporabljati drugače od predpisov. To bo moral rešiti pravilnik o semenarstvu in drevsničarstvu.

spec. Anton Prelesnik

GDK: 165.5:907:971

Helsinška resolucija o biološki raznovrstnosti

V Gozdarskem vestniku št. 7-8 I. 1993 je bil objavljen prispevek dr. Marjana Zupančiča z gornjim naslovom. V prispevku je navedenih nekaj navedb, ki napačno predstavljajo predvsem pravni pomen resolucij, sprejetih na Ministrski konferenci o varovanju (ohranjanju, zaščiti) gozdov v Evropi – Helsinki 1993 za države podpisnice.

Dileme o stopnji obveznosti držav podpisnic, ki izhajajo ob podpisu dokumentov, se porajajo tudi avtorju, saj pravi »... so verjetno obvezujoči dokumenti...«¹ iz resolucije lahko vsaj trikrat dovolj jasno vidimo, kakšne so obveznosti držav podpisnic, četudi ne poznamo mednarodno pravne terminologije.

Dokument je označen kot resolucija H2 (Resolution H2), kar že določa njen pomen, in sicer kot javno izjavo o nekem perečem problemu. Pomen za države podpisnice izhaja tudi iz naslova dokumenta, ki se v angleščini glasi *General guidelines for the conservation of the biodiversity of European forests*. Avtor je prevedel *guidelines* 'navodila', mnogo smiselneje pa bi bilo uporabiti besedo 'smernice' – (citirajmo Webster 1971: guideline – an indication or outline of future policy or conduct (as of a government)). Razlika med obema besedama (navodila oz. smernice) je predvsem v obveznosti sprejemanja navedenih določil. Da resolucija res niso navodila, je jasno

tudi iz samih smernic (Part I: General guidelines), ki naštevajo, kaj naj bi se naredilo. Dr. Zupančič uporablja glagol morati in treba je (»potrebno je«), v angleškem tekstu pa je vedno uporabljen pogojnik »shall oz. should« – ali po naše 'naj bi'. Za zgled naj navedem prvi odstavek smernic. Angleški tekst: »The conservation and appropriate enhancement of biodiversity **should be an essential operational element in sustainable forest management and should be adequately addressed, together with other objectives set for forest, in forestry policies and legislation**«, je dr. Zupančič prevedel v »ohranitev in obnovitev biološke raznovrstnosti **nujno** spada k trajnosti gospodarjenja, kar **moramo** upoštevati tudi v gozdarski politiki in zakonodaji«. Na podlagi takšnih in podobnih priredb je dr. Zupančič v nadaljevanju izpeljal sklep: »... Posamezne države so **dotžne** izdelati

in dopolnjevati smernice...« Podobnega določila v resoluciji ni mogoče najti.

V resoluciji je izražen velik interes za reševanje nekaterih problemov v gozdarstvu, zato je za Slovenijo seveda zanimiva. Še posebej je zanimiv proces, s katerim Evropa poskuša te probleme rešiti. Zato upam, da bodo v prihodnjih številkah Gozdarskega vestnika predstavljeni ta in drugi mednarodni dokumenti, ki se nanašajo na gozdarstvo. Ali lahko pripravo le-teh pričakujemo od Ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo? Z objavo bi se tudi izognili (hote ali nehote) prirejenim prevodom teh pomembnih dokumentov. Prav to je tudi glavni motiv, da sem predstavil svoj pogled, morebitnim pripombam o dlakocepstvu navkljub.

¹ vse podčrtal M. Š.

mag. Milan Šinko

STROKOVNA SREČANJA

GDK: 188:971

Zborovanje Vzhodnoalpsko-dinarskega društva za proučevanje vegetacije v Ljubljani

Letos je že drugič Slovenija organizirala zborovanje mednarodnega Vzhodnoalpsko-dinarskega društva za proučevanje vegetacije. Prvič je to bilo 1974. leta in letos od 7. do 11. julija 1993. Obakrat je bil organizator Biološki inštitut Jovana Hadžija SAZU oziroma ZRC SAZU v Ljubljani. Letošnjega simpozija se je udeležilo okoli 60 članov iz Avstrije, Italije, Slovenije in Hrvaške.

Tema letošnjega zborovanja je bila »Flora in vegetacija Kamniško-Savinjskih Alp« in je obsegala dva dneva referatov in tri dni terenskih ekskurzij v floristično in vegetacijsko najzanimivejše predele Kamniško-Savinjskih Alp.

Prvi dan so po pozdravnih nagovorih sledila tri uvodna predavanja: Akad. dr. E. MAYER: Rastlinske geografske značilnosti Kamniško-Savinjskih Alp, dr. M. ZUPAN-

ČIČ: Gozdna in grmiščna vegetacija Kamniško-Savinjskih Alp, mag. A. SELIŠKAR: Pregled travnične vegetacije Kamniško-Savinjskih Alp. Naslednji dan je sledila vrsta zanimivih prispevkov kolegic in kolegov iz Slovenije, Avstrije, Italije in Hrvaške v zvezi z vegetacijsko, floristično, taksonomsko, ekološko in fitogeografsko tematiko in problematiko.

Tretji dan je bila celodnevna ekskurzija na Kamniško sedlo (1903 m) in na južna pobočja Kamniško-Savinjskih Alp (Gorenjsko). Del višinske razlike so nam omogočili prijetneje in lažje premagati terenski avtomobili, ki nam jih je prijazno dala na razpolago Slovenska vojska, kar je na vse udeležence, zlasti na tuje, naredilo velik vtis. Glavna tema je bila travnična vegetacija in flora. Informativno smo si ogledali še vegetacijo in floro ruševja in bukovih gozdov.